

[Landbrugsministeren]

gelse af arealerne i efterårs- og vintermånederne og dermed reducerer faren for udvaskning af kvælstof.

Økologisk jordbrug medfører ingen pesticidbelastning af omgivelserne, da der ikke anvendes pesticider. Dette kan medvirke til en forøgelse af artsrigdommen for flora og fauna i det åbne land, som også vil forbedre den miljømæssige kvalitet af de små biotoper.

I forhold til det konventionelle jordbrug foreligger der kun et spinkelt forsøgmæssigt og statistisk materiale til belysning af de udbyttmæssige og økonomiske forhold såvel i omlægningsfasen som for fuldt etablerede økologiske bedrifter.

Ved overgangen til økologisk dyrkning falder udbyttenevne, men efter en periode kan der ske en stabilisering på et niveau 10–20 pct. lavere end det konventionelle. Samtidig reduceres forbruget af indkøbte produktionsmidler, idet anvendelsen af kunstgødning og pesticider falder bort, ligesom der kan blive tale om mindre indkøb af fodermidler. Heroverfor står et øget arbejdsforbrug, specielt i marken, hvor kravet til jordbehandling og mekanisk renholdelse af afgrøderne øges.

Udbyttenedgangen i omlægningsfasen, der almindeligvis vil strække sig over 2–4 år for den samlede bedrift, er sparsomt belyst og tilsyneladende stærkt svingende afhængig af de individuelle forhold på bedriften. Udbytterne i selve omlægningsfasen kan falde betydeligt, før der sker en stabilisering på det almindelige udbyttenevne for økologisk jordbrug.

De økologiske produkter sælges i en vis udstrækning til en merpris i forhold til konventionelle produkter. Merpriser for økologiske produkter kan ifølge de gældende retningslinier tidligst opnås det andet år efter omlægningen.

Efterspørgsel.

De afsætningsmæssige muligheder synes i øjeblikket og i de nærmest kommende år at være gunstige for økologiske produkter såvel på hjemmemarkedet som til eksport. Det skal her understreges, at der er tale om meget små markedsandele.

En forbrugerundersøgelse foretaget af Observainstituttet for Landbrugsministeriet viser, at der i befolkningen er en positiv hold-

ning til økologisk producerede varer, som formentlig vil udmønte sig i en stadig stigende efterspørgsel. Forbrugerundersøgelsen vidner også om villighed til at betale en merpris i forhold til de konventionelt fremstillede produkter.

I fødevarerbranchen skønnes de økologiske produkter på længere sigt at have en potentiel markedsandel på op til 10 pct. svarende til markedsandelene for alternative produkter som skrabeæg, uhomogeniseret mælk m.v.

Omfanget af den økologiske produktion er stigende. Muligheden for at øge udbuddet i fremtiden vil være meget afhængig af udviklingen i afsætningskanalerne, i rådgivnings- og kursusvirksomhed samt af en eventuel støtteordning til omlægning.

I fødevarerbranchen og i den økologiske rådgivningstjeneste vurderes, at næsten uanset udbudsstigningsomfang i de førstkomende år vil det næppe være muligt at tilfredsstille efterspørgslen. Det kan derfor ikke udelukkes, at den danske efterspørgsel i et vist omfang vil blive dækket af importerede varer.

Da hjemmemarkedet i forhold til produktionen i øjeblikket har et stort potentiale, er der kun ringe incitament til at satse på eksportmarkederne. Meget tyder imidlertid på, at der også i vore nabolande kan blive afsætningsmuligheder for økologiske varer.

Afsætningskanaler for de økologiske produkter.

De økologiske avlere har hidtil i vid udstrækning afsat varerne direkte til deres kunder uden mellemhandlerled. Varerne sælges således i øjeblikket gennem forholdsvis korte afsætningskanaler.

Med større vareomsætning og en bredere kundekreds må der indskydes flere forarbejdnings- og afsætningsled. Dette kan være meget fordyrende for produkterne, da markedsandelene er små.

Når de økologiske avlere kun i begrænset omfang har benyttet de eksisterende afsætningskanaler for fødevarer, skyldes det hovedsagelig to ting. For det første har de små mængder generelt ikke tidligere kunnet interessere detailhandelen, og for det andet har avlerne ikke hidtil ønsket, at de økologiske varer i salgssammenhængen skulle blandes med de konventionelle fødevarer.